

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1992-1993

13 JULI 1993

Ontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit en van de wetten betreffende de naturalisatie

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER PATAER**

I. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN JUSTITIE

Onderhavig wetsontwerp werd door de regering onder de vorige zittingsperiode ingediend in aansluiting op de herziening van de artikelen 5, 56, 80 en 86 van de Grondwet.

Het beoogde vooral het Wetboek van de Belgische nationaliteit en verscheidene andere wetten in overeenstemming te brengen met deze hervorming.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Lallemand, voorzitter; Arts, Barzin, mevrouw Cahay-André, de heren Erdman, Goovaerts, Hermans, Loones, Lozie, mevrouw Maximus, de heren Mouton, Vandenberghe en Pataer.

2. Andere senator: de heer Desmedt.

R. A 16168

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

626-1 (1992-1993): Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1992-1993

13 JUILLET 1993

Projet de loi modifiant le Code de la nationalité belge et les lois relatives à la naturalisation

**RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. PATAER**

I. EXPOSE INTRODUCTION DU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA JUSTICE

Le présent projet de loi avait été déposé par le Gouvernement sous la précédente législature dans la foule de la révision des articles 5, 56, 80 et 86 de la Constitution.

Il visait essentiellement à mettre le Code de la nationalité belge et diverses autres lois en harmonie avec cette réforme.

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. Lallemand, président; Arts, Barzin, Mme Cahay-André, MM. Erdman, Goovaerts, Hermans, Loones, Lozie, Mme Maximus, MM. Mouton, Vandenberghe et Pataer.

2. Autre sénateur: M. Desmedt.

R. A 16168

Voir:

Document du Sénat:

626-1 (1992-1993): Projet transmis par la Chambre des représentants.

Overeenkomstig de wens, uitgedrukt door de Commissie voor de Institutionele Hervormingen van de Senaat, dat zeer spoedig werk zou worden gemaakt van de vereiste wijzigingen op onderdelen in de verschillende wetten die nog het onderscheid maken tussen beide soorten naturalisaties, met name de grote en de gewone naturalisatie, had de Regering een ontwerp van voornamelijk technische aard goedgekeurd, dat op 1 oktober 1991 op het bureau van de Kamer van Volksvertegenwoordigers in het vooruitzicht van een spoedige goedkeuring werd ingediend.

Door de vroegtijdige ontbinding van de Kamers was het echter niet mogelijk deze technische aanpassing onder de vorige zittingsperiode te verwezenlijken.

Daarom werd het ontwerp van verval ontheven door de wet van 28 maart 1992, door de Commissie voor de Justitie van de Kamer onderzocht en door deze Vergadering op 21 januari 1993 aangenomen.

De aldus aangenomen tekst van het ontwerp onderscheidt zich enerzijds door zijn technische dimensie en anderzijds door de bekommernis van samenhang met betrekking tot de bepalingen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit om nieuwe discriminaties te vermijden.

1. Technische dimensie

Gezien de opheffing van het tweede lid van artikel 5 van de Grondwet, zoals het vroeger bestond en dat bepaalde dat: «alleen grote naturalisatie de vreemdeling met de Belg gelijkstelt voor de uitoefening van de politieke rechten», zijn alle Belgen, ongeacht de wijze waarop de nationaliteit werd toegekend of verkregen, gelijk inzake de uitoefening van de politieke rechten.

In aansluiting hierop werden andere bepalingen van onze Grondwet herzien ten einde de mogelijkheid te bieden om zowel tot lid van de Kamer als tot senator te worden verkozen en tot minister te worden benoemd.

Het ging er dus om de verschillende wetten met verwijzing naar het onderscheid tussen gewone en grote naturalisatie aan te passen, alsook de wetten waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen de verschillende wijzen waarop de nationaliteit werd verkregen bij de vaststelling van de kiesbaarheids- of benoemingsvoorwaarden voor bepaalde functies.

Op basis van het wetsontwerp kent het Wetboek van de Belgische nationaliteit dan ook maar één vorm van naturalisatie meer onder de voorwaarden voor de gewone naturalisatie.

Het ontwerp past de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen aan: de kiesbaarheid tot provincieraadslid is open voor iedereen die de hoedanigheid van Belg bezit.

Conformément au souhait exprimé par la Commission des Réformes institutionnelles du Sénat de voir intervenir très rapidement les modifications ponctuelles requises aux différentes lois qui opéraient encore la distinction entre les deux types de naturalisation, soit la grande naturalisation et la naturalisation ordinaire, le Gouvernement avait approuvé un projet d'ordre essentiellement technique, qui fut déposé sur le bureau de la Chambre des représentants le 1er octobre 1991 en vue d'être voté rapidement.

Toutefois, la dissolution prématurée des Chambres n'avait pas permis, sous la précédente législature, de réaliser cette adaptation technique.

Aussi le projet fut-il relevé de caducité par la loi du 28 mars 1992, examiné par la Commission de la Justice de la Chambre et voté par cette assemblée le 21 janvier 1993.

Le texte du projet ainsi voté se distingue par sa dimension technique, d'une part, et par le souci de cohérence par rapport aux dispositions du Code de la nationalité belge en vue d'éviter de nouvelles discriminations, d'autre part.

1. Dimension technique

L'ancien alinéa 2 de l'article 5 de la Constitution qui disposait que «la grande naturalisation seule assimile l'étranger au Belge pour l'exercice des droits politiques» ayant été abrogé, tous les Belges, quel que soit le mode d'acquisition ou d'attribution de la nationalité, sont égaux dans l'exercice des droits politiques.

Dans la foulée, d'autres dispositions de notre loi fondamentale ont été révisées, afin de permettre à tous les Belges d'être élus membres de la Chambre ou du Sénat et d'accéder à la fonction ministérielle.

Il s'agissait donc d'adapter les différentes lois qui faisaient référence à la distinction entre la naturalisation ordinaire et la grande naturalisation et celles qui prévoyaient des distinctions entre les différents modes d'acquisition de la nationalité dans la fixation des conditions d'éligibilité ou de nomination à certaines fonctions.

Sur la base du projet de loi, le Code de la nationalité belge ne connaît dès lors plus qu'un seul type de naturalisation aux conditions de la naturalisation ordinaire.

Le projet adapte la loi du 19 octobre 1921 sur les élections provinciales: l'accès au mandat de conseiller provincial est ouvert à tous ceux qui ont la qualité de Belge.

Het ontwerp betreft tevens een aantal wettelijke bepalingen met betrekking tot de benoembaarheid tot bepaalde functies, meer bepaald bij de onderzoeksraad voor de scheepvaart of bij het kantoor van de havenmeesters.

De bepalingen regelen het lot van de hangende verzoeken om grote naturalisatie en bevatten een algemene bepaling krachtens welke elke vorm van bevoorrecht statuut verbonden met naturalisatie wordt afgeschaft.

2. Samenhang en bekommernis om andere discriminaties te vermijden

De grondwetsherziening en de algemene bespreking van het regeringsontwerp brengen ons tot een dubbele reflectie.

1. Is het wel opportuun om in het Wetboek van de Belgische nationaliteit het begrip «Belg door geboorte» te handhaven?

2. Moet de duur van het samenleven in België of in het buitenland als voorwaarde voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit door huwelijk niet worden verlengd?

a) Het begrip «Belg door geboorte»

Volgens artikel 5 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit is «Belg door geboorte», hij die de Belgische nationaliteit bezit, anders dan door naturalisatie of door een verklaring afgelegd ingevolge het huwelijk met een Belg.

In de Grondwet volstaat het om Belg te zijn zonder meer om verkiesbaar te zijn als volksvertegenwoordiger of als senator of tot minister te worden benoemd.

Waarom zou men het begrip «Belg door geboorte» nog in het Wetboek van de Belgische nationaliteit moeten handhaven nu er nog slechts naar wordt verwezen in enkele artikelen met beperkte draagwijdte in vergelijking met de problematiek die werd geregeld door de grondwetsherziening?

Tijdens de debatten in de Commissie van de Kamer werden de weinige bepalingen opgesomd waarin het begrip «Belg door geboorte» nog voorkwam. Daarom werd voorgesteld dit begrip af te schaffen, wat natuurlijk kon gebeuren in het raam van dit wetsontwerp.

Er is immers geen enkele reden meer om nog langer het onderscheid tussen Belgen door geboorte en andere Belgen aan te houden.

Le projet porte également sur un certain nombre de dispositions légales relatives à l'accès à certaines fonctions, notamment au Conseil d'enquête maritime ou aux capitaineries de port.

Les dispositions règlent le sort des demandes de grande naturalisation en cours et contiennent une disposition générale en vertu de laquelle toute forme de statut privilégié lié à la naturalisation est supprimée.

2. Cohérence et souci d'éviter d'autres discriminations

La révision constitutionnelle et la discussion générale sur le projet du Gouvernement en Commission ont amené une double réflexion.

1. Est-il bien opportun de maintenir encore dans le Code de la nationalité belge la notion de Belge de naissance?

2. N'y a-t-il pas lieu d'augmenter la durée de vie commune en Belgique ou à l'étranger comme condition de l'acquisition de la nationalité belge par mariage?

a) La notion de Belge de naissance

Selon l'article 5 du Code de la nationalité, est «Belge de naissance» celui qui possède la nationalité belge autrement que par naturalisation ou par déclaration faite à la suite du mariage avec un ou une Belge.

Dans la Constitution, pour être éligible en qualité de député ou de sénateur ou pour accéder à la fonction ministérielle, il suffit d'être Belge sans plus.

Pourquoi dès lors faudrait-il encore maintenir la notion de Belge de naissance dans le Code de la nationalité, alors qu'il n'y est plus fait référence que dans quelques articles de portée mineure par rapport au problème réglé par la révision constitutionnelle?

Lors des débats en Commission de la Chambre furent énumérées les quelques dispositions qui faisaient encore état de la notion de Belge de naissance. Il a dès lors été proposé de supprimer cette notion, suppression qui pouvait naturellement avoir lieu dans le cadre du présent projet de loi.

Il n'y a, en effet, plus aucune raison de maintenir une distinction entre les Belges de naissance et les autres Belges.

b) De verkrijging van de Belgische nationaliteit door verklaring ingevolge het huwelijk met een Belg of een Belgische

De Grondwet werd gewijzigd met het oog op de wegwerking van ieder verschil tussen Belgen in de uitoefening van de politieke rechten. De voorwaarden van verkiesbaarheid worden in die zin gewijzigd.

Het wetsontwerp schrapt dus de grote naturalisatie die een discriminatie meebracht in de omvang van de politieke rechten toegekend door de nationaliteit.

Hiermee gepaard gaande werd het noodzakelijk geacht de discriminaties tussen personen die geen Belg van oorsprong zijn te beperken, evenals de voorwaarden voor verwerving van de Belgische nationaliteit te onderzoeken.

Waarom?

1. Ter wille van de samenhang van het systeem. Er moeten inderdaad geen nieuwe discriminaties worden gecreëerd.

2. In 1984, toen de wetgever aanvaard heeft de minimumtermijn van samenleven, nodig om de echtgenoot toe te laten een verklaring van verkrijging van de Belgische nationaliteit af te leggen, vast te stellen op 6 maanden, kon hij ervan verzekerd zijn dat die nieuwe burger niet over alle politieke rechten beschikte.

3. Die Belg door huwelijk kon het volledig burgerschap verwerven door na 5 jaar de grote naturalisatie aan te vragen. Maar het begrip grote naturalisatie wordt geschrapt en de Belg door huwelijk niet nu onmiddellijk alle politieke rechten.

4. Indien het ontwerp zich beperkt tot de eenvoudige afschaffing wordt een nieuwe discriminatie gecreëerd tussen zij die 5 jaar hebben moeten wachten om de naturalisatie aan te vragen en zij die geboren zijn in België en die een verklaring van nationaliteitskeuze hebben afgelegd tussen de leeftijd van 18 en 22 jaar, waarvoor zij minstens gedurende het jaar dat aan hun verklaring voorafgaat en vanaf de leeftijd van 14 tot 18 jaar of gedurende ten minste 9 jaar, in België moeten hebben verbleven.

Zonder nog de begunstigden van de wet van 13 juni 1991 betreffende de tweede en derde generaties mee te rekenen aan wie strikte voorwaarden inzake verblijf worden opgelegd, of zij die na 6 maanden samenwonen (en toch ook een huwelijk dat spijtig genoeg gemakkelijk kan worden geveinsd) een verklaring van verkrijging van de Belgische nationaliteit op grond van artikel 16 zouden kunnen afleggen.

De Kamer heeft een amendement op het ontwerp aangenomen met het oog op de verlenging van de ter-

b) Acquisition de la nationalité belge par déclaration à la suite du mariage avec un ou une Belge

La Constitution a été révisée en vue de supprimer toute différence entre Belges en ce qui concerne l'exercice des droits politiques; les conditions d'éligibilité ont été modifiées en ce sens.

Le projet de loi en discussion implique donc la suppression de la grande naturalisation qui entraînait une discrimination dans l'ampleur des droits politiques conférés par la nationalité.

Ce faisant, en vue de réduire la discrimination entre les personnes qui ne sont pas Belges d'origine, il a été considéré qu'il était impératif d'examiner également les conditions d'accès à la nationalité belge.

Pourquoi?

1. Par souci de cohérence du système. En effet, il ne s'agit pas de créer de nouvelles discriminations.

2. En 1984, lorsque le législateur a accepté de fixer à six mois la durée de vie commune minimale pour autoriser le conjoint d'un Belge à faire une déclaration d'acquisition de la nationalité belge, il pouvait être assuré que ce nouveau citoyen belge ne disposait pas de tous les droits politiques.

3. Ce Belge par mariage pouvait avoir accès à une pleine citoyenneté en sollicitant après cinq ans la grande naturalisation; or, nous supprimons la notion de grande naturalisation et ce Belge par mariage bénéficie, dès à présent, immédiatement de tous les droits politiques.

4. En se bornant à cette simple suppression, nous risquons de créer une nouvelle discrimination entre ceux qui ont dû attendre cinq ans pour demander la naturalisation et ceux qui, nés en Belgique, ont opté pour la nationalité belge entre 18 et 22 ans, ce qui exige une résidence sur le territoire belge dans les douze mois qui ont précédé la demande et depuis l'âge de 14 ans jusqu'à 18 ans ou encore pendant neuf mois au moins.

Et c'est compter sans les bénéficiaires de la loi du 13 juin 1991 visant les deuxième et troisième générations, pour lesquels des conditions de résidence strictes sont prévues, ou ceux qui, après six mois de cohabitation (et même un mariage, qu'il est malheureusement aisé de stimuler), pourraient faire une déclaration d'acquisition de la nationalité belge en vertu de l'article 16.

La Chambre a adopté un amendement au projet en vue de prolonger la durée de vie commune en Belgi-

mijn van samenleven in België. In de wetgevingen van de landen van de Europese Gemeenschap bestaan er overigens strikte voorwaarden voor de duur van het samenleven voor de verwerving van een nieuwe nationaliteit door de vreemde echtgenoot.

Er werd dus tegemoetgekomen aan de doelstelling van de samenhang en de bekommernis om geen nieuwe discriminaties te creëren.

Er werd enerzijds rekening gehouden met het advies van het Koninklijk Commissariaat voor het Migrantenbeleid en anderzijds met de noodzaak de toestand te differentiëren en de verkrijging van de Belgische nationaliteit voor vreemdelingen die reeds enige tijd geregeld in België verblijven, niet te verzwaken.

Samengevat kunnen de volgende personen de Belgische nationaliteit verkrijgen ingevolge het huwelijk:

- * de vreemdeling die, na 6 maanden samenleven, het bewijs kan leveren van de toelating of de machtiging om langer dan 3 maanden op het nationaal grondgebied te verblijven, sedert ten minste 3 jaar op het ogenblik dat de verklaring van verkrijging van nationaliteit wordt afgelegd.

- * de vreemdelingen gehuwd met een Belg of een Belgische, die geen bewijs kunnen leveren van een toelating tot geregeld verblijf in België sinds 3 jaar, na 3 jaar samenleven.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat het verblijf in het buitenland kan worden gelijkgesteld met een verblijf in België voor zover de betrokken persoon echte banden met ons land aantoonst.

In dit verband werd geen enkele wijziging in het Wetboek van de Nationaliteit ingevoerd.

Tenslotte heeft het ontwerp tevens artikel 16 van voornoemd Wetboek gewijzigd door de mogelijkheid voor de Rechtbank om de uitspraak gedurende een maximale termijn van 2 jaar op te schorten af te schaffen, wanneer deze, op het ogenblik van de uitspraak over de homologatie van de verklaring van verkrijging van de Belgische nationaliteit, meent dat de verblijfsduur of de duur van samenwonen in België ontoereikend is om te oordelen over de wil tot integratie van degene die de verklaring doet.

Uit overweging dat rekening zou worden gehouden met een langduriger samenwonen of geregeld verblijf in België sinds ten minste 3 jaar, kon deze mogelijkheid tot opschorting gemakkelijk worden afgeschaft.

De homologatie van een verklaring van verkrijging van de Belgische nationaliteit ingevolge het huwelijk, heeft plaats overeenkomstig artikel 15 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit dat aan de rechtbank van eerste aanleg de mogelijkheid biedt om de

que. Les législations des pays de la Communauté européenne connaissent d'ailleurs des conditions strictes de durée de résidence pour l'acquisition de la nouvelle nationalité par le conjoint étranger.

L'objectif de cohérence et le souci de ne pas créer de nouvelles discriminations ont donc été respectés.

Il a été tenu compte de l'avis du commissaire royal à la Politique des immigrés, d'une part, et de la nécessité de différencier les situations et de ne pas rendre plus difficile l'accès à la nationalité belge pour les étrangers résidant déjà régulièrement en Belgique depuis un certain temps, d'autre part.

En résumé, pourront acquérir la nationalité belge à la suite du mariage:

- * après six mois de vie commune, l'étranger qui peut justifier de l'admission ou de l'autorisation à séjourner plus de trois mois sur le territoire national, depuis trois ans au moins au moment de la déclaration d'acquisition de la nationalité;

- * après trois ans de vie commune, les étrangers conjoints d'un ou d'une Belge qui ne peuvent justifier d'une autorisation de séjour régulier en Belgique depuis trois ans.

Il convient également de préciser que le séjour à l'étranger peut être assimilé à un séjour en Belgique dans la mesure où la personne concernée justifie d'attaches véritables avec notre pays.

A cet égard, aucune modification n'a été introduite dans le Code de la nationalité.

Enfin, le projet a également modifié l'article 16 dudit Code par la suppression de la possibilité pour le tribunal de surseoir à statuer pendant un délai maximum de deux ans lorsqu'il estime, au moment où il statue sur l'homologation de la déclaration d'acquisition de la nationalité belge, que la durée du séjour ou la durée de la résidence commune en Belgique est insuffisante pour lui permettre d'apprécier la volonté d'intégration du déclarant.

En raison de la prise en compte d'une plus longue durée de vie commune ou d'un séjour régulier en Belgique depuis trois ans au moins, cette faculté de surséance pouvait aisément être supprimée.

L'homologation d'une déclaration d'acquisition de la nationalité belge à la suite du mariage a lieu conformément à l'article 15 du Code de la nationalité belge, qui permet au tribunal de première instance de refuser l'agrément si un empêchement résulte de faits

verkrijging te weigeren indien er een beletsel is wegens ernstige persoonlijke feiten eigen aan de aanvrager of indien de rechtbank welbepaalde redenen heeft om te oordelen dat de wil tot integratie van degene die de verklaring doet, ontoereikend is.

Dit is de tweede aanpassing van het Wetboek van de Belgische nationaliteit sinds zijn inwerkingtreding op 1 januari 1985.

Men herinnert zich immers nog de wet van 13 juni 1991, die de verwerving van de Belgische nationaliteit voor de immigranten van de tweede en de derde generatie vergemakkelijkte.

De strengere voorwaarden inzake het verblijf in België of inzake de duur van samenleven binnen het kader van de verkrijging van de Belgische nationaliteit door middel van het huwelijk, zullen wellicht — zoals andere maatregelen — de ongecontroleerde immigratiestroom met vestiging van vreemdelingen op het grondgebied door middel van het huwelijk en bijgevolg de verkrijging van de Belgische nationaliteit ontmoedigen.

II. ALGEMENE BESPREKING

Een lid verheugt er zich over dat met dit wetsontwerp een einde wordt gemaakt aan de discrepantie tussen enerzijds artikel 5 van de Grondwet en anderzijds de artikelen 18, 19 en 20 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Sinds 1 februari 1991 wordt in de Grondwet namelijk niet langer het onderscheid gemaakt tussen de grote en de gewone naturalisatie. Inzonderheid artikel 5 vereist niet langer de grote naturalisatie voor de uitoefening van de politieke rechten.

De artikelen 18, 19 en 20 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit werden echter niet onmiddellijk met de gewijzigde grondwetsbepalingen in overeenstemming gebracht zodat tot op heden nog steeds wetten werden gestemd waarbij de grote en de gewone naturalisatie worden verleend. Deze anomalie wordt nu definitief uit de wereld geholpen.

Hetzelfde lid verklaart zich akkoord met de filosofie die aan artikel 4 van het ontwerp ten grondslag ligt. Voormeld artikel betreft de nationaliteitsverwerving door huwelijk.

Spreker ziet hierin een maatregel waarmee het verschijnsel van de schijnhuwelijken afdoend kan worden bestreden. Hij wenst te weten of er dienaangaande statistieken beschikbaar zijn, waaruit men de verspreidingsgraad van dit fenomeen kan aflezen.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat er geen statistieken betreffende de schijnhuwelijken voorhanden zijn, maar dat het probleem toch zichtbare proporties aanneemt, voornamelijk ten gevolge van beslissingen van ambtenaren van de bur-

personnels graves concernant le demandeur ou s'il a des raisons précises d'estimer que la volonté d'intégration du déclarant est insuffisante.

C'est la deuxième adaptation que subit le Code de la nationalité belge depuis son entrée en vigueur le 1er janvier 1985.

En effet, l'on se rappellera la loi du 13 juin 1991, qui facilitait l'accès des immigrants des deuxième et troisième générations à la nationalité belge.

Le renforcement des conditions de résidence en Belgique ou de durée de vie commune dans le cadre de l'acquisition de la nationalité belge par le biais du mariage sera — c'est une mesure parmi d'autres — sans toute de nature à dissuader la constitution de filières d'immigration non contrôlée avec installation d'étrangers sur le territoire par le biais du mariage et, par conséquent, acquisition de la nationalité belge.

II. DISCUSSION GENERALE

Un membre se réjouit que le présent projet de loi mette fin à la discordance qui existe entre l'article 5 de la Constitution, d'une part, et les articles 18, 19 et 20 du Code de la nationalité belge, d'autre part.

En effet, depuis le 1er février 1991, la Constitution ne fait plus de distinction entre la grande naturalisation et la naturalisation ordinaire. L'article 5, en particulier, n'exige plus la grande naturalisation pour l'exercice des droits politiques.

Toutefois, les articles 18, 19 et 20 du Code de la nationalité belge n'ont pas été immédiatement mis en concordance avec les dispositions constitutionnelles modifiées, si bien que jusqu'à ce jour, des lois ont encore été votées accordant la grande naturalisation et la naturalisation ordinaire. Le présent projet de loi met définitivement fin à cette anomalie.

L'intervenant dit partager la philosophie qui sous-tend l'article 4 du projet. Cet article porte sur l'acquisition de la nationalité par mariage.

L'intervenant y voit une mesure permettant de combattre efficacement le phénomène des mariages blancs. Il aimerait savoir si, en la matière, existent des statistiques d'où l'on pourrait déduire le degré de propagation de ce phénomène.

Le représentant du ministre répond qu'il n'existe pas de statistiques concernant les mariages blancs, mais que le problème prend quand même des proportions visibles, surtout parce que certains officiers de l'état civil refusent de célébrer un mariage lorsque

gerlijke stand die weigeren een huwelijk te voltrekken wanneer de twee aanstaande echtgenoten elkaar niet blijken te kennen. Gelet op het betwistbaar karakter van deze beslissingen werd er reeds op aangedrongen de betrokken ambtenaren specifieke bevoegdheden in dit verband toe te kennen. Daartoe is evenwel een wijziging van het Burgerlijk Wetboek vereist, hetgeen buiten het bestek van dit wetsontwerp valt.

Ook de parketten zijn betrokken bij de bestrijding van het fenomeen. Zij beschikken daartoe over verschillende rechtsmiddelen: zij kunnen verzet doen of de nietigverklaring van het huwelijk vorderen. Het bewijs van het geveinsd karakter van een huwelijk valt echter moeilijk te leveren: er dient immers te worden aangetoond dat de echtgenoten niet de intentie hebben om een duurzame levensgemeenschap te vormen.

Er staan evenwel nog andere mogelijkheden open om organisaties te bestrijden die zich van het instituut van het huwelijk bedienen om vreemdelingen de Belgische nationaliteit te laten verkrijgen.

Een van de middelen daartoe is het vertragen van de procedure door het inbouwen van bepaalde vereisten inzake de duur van het verblijf in België of van het samenleven van de twee partners (cf. artikel 4 van het ontwerp).

Een andere mogelijkheid zou erin kunnen bestaan de gezinsvereniging ten gevolge van een huwelijk te laten afhangen van de leeftijd van de echtgenoot. Een wetsvoorstel in die zin werd in de Kamer ingediend.

Spreker bevestigt dat het wetsontwerp tot uoel heeft de stroom immigranten af te remmen die door middel van een huwelijk de Belgische nationaliteit wensen te verkrijgen.

Hetzelfde lid vraagt nadere uitleg over de gevolgen van dit wetsontwerp voor de personen die tot op heden de gewone naturalisatie hebben verkregen.

Mag uit artikel 27, eerste lid, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, zoals voorgesteld door artikel 16 van het wetsontwerp, worden afgeleid dat zij dezelfde politieke rechten zullen verkrijgen als die welke in geval van grote naturalisatie zijn verworven?

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt bevestigend. Hij verklaart dat de tekst van artikel 27, eerste lid, door de Raad van State werd geformuleerd met de bedoeling elke dubbelzinnigheid te voorkomen.

Een ander lid betuigt zijn steun aan dit ontwerp omdat het verschillende wetten in overeenstemming brengt met de recente grondwetswijziging, waarbij het onderscheid werd opgeheven tussen de grote en de gewone naturalisatie, alsook tussen de verschillende

l'on constate que les deux futurs époux ne se connaissent pas. En raison du caractère contestable de ces décisions, l'on a insisté pour que les officiers de l'état civil reçoivent des compétences spécifiques en la matière. Toutefois, il faudrait pour cela modifier le Code civil, ce qui sort du cadre du présent projet de loi.

Les parquets sont également associés à la lutte contre ce phénomène. A cette fin, ils disposent de différents moyens de droit: ils peuvent faire opposition ou requérir l'annulation du mariage. La preuve du caractère fictif du mariage est toutefois difficile à rapporter: en effet, il faut pouvoir démontrer que les époux n'ont pas l'intention de constituer une communauté de vie durable.

Toutefois, il existe d'autres moyens pour combattre les organisations qui se servent de l'institution du mariage pour aider les étrangers à acquérir la nationalité belge.

L'un de ces moyens est de retarder la procédure, en prévoyant certaines conditions relatives à la durée de la résidence en Belgique ou à la vie commune des époux (cf. l'article 4 du projet).

Une autre possibilité pourrait consister à subordonner le regroupement familial à la suite d'un mariage à l'âge du conjoint. Une proposition de loi en ce sens a été déposée à la Chambre.

L'intervenant confirme que le projet de loi a pour but d'endiguer le flot d'immigrés qui souhaitent acquérir la nationalité belge par le biais du mariage.

L'intervenant aimerait quelques précisions au sujet des conséquences qu'aura le projet de loi, s'il est adopté, pour les personnes qui ont obtenu jusqu'à présent la naturalisation ordinaire.

Peut-on déduire de l'article 27, premier alinéa, du Code de la nationalité belge, proposé par l'article 16 du projet de loi, que ces personnes recevront les mêmes droits politiques que ceux qui sont acquis en cas de grande naturalisation?

Le représentant du ministre répond par l'affirmative. Il déclare que le texte de l'article 27, premier alinéa, a été formulé par le Conseil d'Etat en vue de prévenir toute ambiguïté.

Un autre membre déclare soutenir le projet de loi parce que celui-ci met plusieurs lois en concordance avec la récente révision de la Constitution, qui a mis fin à la distinction existant entre la grande naturalisation et la naturalisation ordinaire, ainsi qu'entre les

wijzen waarop de nationaliteit werd verkregen met het oog op de vaststelling van de verkiesbaarheids- of benoemingsvoorwaarden voor bepaalde functies.

Een ander pluspunt van dit ontwerp is dat het een oplossing nastreeft voor de kwaal van de schijnhuwelijken, die als een vorm van mensenhandel kunnen worden gekwalificeerd. Ambtenaren van de burgerlijke stand, die weigeren een huwelijk te voltrekken omdat de echtgenoten elkaar niet bleken te kennen, werden immers door de rechtbanken gedwongen het huwelijk af te sluiten. Aan dergelijke onverkwikkelijke toestanden wordt met dit ontwerp een einde gemaakt.

Een lid komt terug op de dringende mondelinge vraag die hij op 17 juni 1993 aan de Minister van Justitie heeft gesteld inzake de toepassing van het Wetboek van de Belgische nationaliteit door sommige ambtenaren van de burgerlijke stand.

Het Vlaams Centrum voor de integratie van migranten heeft in dit verband misbruiken vastgesteld.

Zo bepaalt artikel 12bis van het voormelde wetboek dat de in België geboren vreemdeling die er sedert zijn geboorte zijn hoofdverblijf heeft, tussen zijn 18e en 30e verjaardag de staat van Belg kan verkrijgen door voor de ambtenaar van de burgerlijke stand een nationaliteitsverklaring af te leggen.

Sommige ambtenaren van de burgerlijke stand nemen evenwel geen genoegen met deze verklaring en stellen bijkomende eisen waaruit de wil tot integratie van de betrokkene moet blijken. Nochtans zijn zij er krachtens de wettelijke bepalingen enkel toe gerechtigd na te gaan of de betrokkene in België geboren is en er sindsdien zijn hoofdverblijf heeft.

De Minister verklaarde in zijn antwoord dat er zowel bij de parketten als bij de ambtenaren van de burgerlijke stand werd op aangedrongen niets anders te vragen dan de overlegging van een afschrift van de geboorteakte en een certificaat van verblijf in België. Tevens beloofde hij bij het Vlaams Centrum voor de integratie van migranten nadere gegevens betreffende deze problematiek op te vragen.

Spreeker wenst te weten of deze informatie inmiddels voorhanden is en welke instructies de Minister heeft uitgevaardigd met het oog op een strikte toepassing van de wettelijke bepalingen.

De vertegenwoordiger van de Minister bevestigt dat het Vlaams Centrum voor de integratie van migranten onlangs nog eens de aandacht heeft gevestigd op het eigengereid optreden van sommige ambtenaren van de burgerlijke stand, zowel bij de procedure tot toekenning van de Belgische nationaliteit aan een in België geboren kind ten gevolge van een

différents modes d'acquisition de la nationalité en vue de la détermination des conditions d'éligibilité ou de nomination à certaines fonctions.

Un autre point positif du projet de loi est qu'il cherche à résoudre le problème des mariages blancs, que l'on peut considérer comme une forme de traite d'être humains. En effet, des officiers de l'état civil qui avaient refusé de célébrer un mariage parce qu'ils avaient constaté que les époux ne se connaissaient pas ont été forcés par les tribunaux à revenir sur leur décision. Le présent projet met fin à de telles pratiques fâcheuses.

Un membre rappelle que le 17 juin 1993, il a posé une question orale urgente au ministre de la Justice au sujet de l'application du Code de la nationalité belge par certains officiers de l'état civil.

Le *Vlaams Centrum voor de integratie van migranten* a constaté des abus à cet égard.

Ainsi, l'article 12bis du Code susmentionné dispose que l'étranger né en Belgique et y ayant sa résidence principale depuis sa naissance peut, s'il a atteint l'âge de 18 ans et est âgé de moins de 30 ans, acquérir la nationalité belge en faisant une déclaration de nationalité devant l'officier de l'état civil.

Toutefois, certains officiers de l'état civil ne se contentent pas de cette déclaration et fixent des exigences supplémentaires pour la preuve de la volonté d'intégration de l'intéressé. Pourtant, en vertu des dispositions légales, ils ne sont autorisés qu'à vérifier si l'intéressé est né en Belgique et s'il y a toujours eu sa résidence principale.

Dans sa réponse, le ministre a déclaré avoir insisté tant auprès des parquets qu'auprès des officiers de l'état civil pour qu'ils n'exigent rien d'autre que la production d'une copie de l'acte de naissance et un certificat de résidence en Belgique. Il a également promis de demander au *Vlaams Centrum voor de integratie van migranten* des précisions concernant le problème.

L'intervenant aimerait savoir si ces informations sont à présent disponibles et quelles instructions le ministre a données en vue d'une application stricte des dispositions légales.

Le représentant du ministre confirme que le *Vlaams Centrum voor de integratie van migranten* a récemment attiré l'attention sur l'entêtement de certains officiers de l'état civil, tant en ce qui concerne la procédure d'attribution, à la suite d'une déclaration des parents, de la nationalité belge à un enfant né en Belgique (article 11bis), qu'en ce qui concerne la pro-

verklaring van de ouders (artikel 11*bis*), als bij de procedure tot verkrijging van de Belgische nationaliteit door een meerderjarige ten gevolge van een nationaliteitsverklaring (artikel 12*bis*).

Spreker beklemtoont dat ter gelegenheid van de verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand geen andere voorwaarden mogen worden gesteld dan de overlegging van een afschrift van de geboorteakte en het certificaat van verblijf in België, waaruit blijkt dat de betrokkene aan de wettelijke bepalingen voldoet. Bijkomende eisen om de wil tot integratie te toetsen, zijn uit den boze en in strijd met de wet.

Ook de parketten mogen de procedure van verzet tegen de toekenning of de verkrijging van de Belgische nationaliteit slechts op gang brengen in de door de wet voorgeschreven gevallen.

In de omzendbrieven van de Minister van Justitie en de procureurs-generaal bij de hoven van beroep worden zowel de ambtenaren van de burgerlijke stand als de parketten in dit verband op hun verplichtingen gewezen.

De vertegenwoordiger van de Minister verklaart eveneens dat noch het Ministerie van Justitie, noch het ministerieel kabinet op de hoogte zijn van individuele klachten over een miskennen van de wettelijke bepalingen. Nadere gegevens vanwege het Vlaams Centrum voor de integratie van migranten ontbreken vooralsnog.

Naar aanleiding van de goedkeuring van dit wetsontwerp zal in ieder geval een nieuwe omzendbrief worden verspreid, waarin strikte richtlijnen zullen worden uitgevaardigd voor de toepassing van de bepalingen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikelen 1 tot en met 3

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 4

De vertegenwoordiger van de Minister vestigt er de aandacht op dat in de tekst van het ontwerp overzonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de volgende verbetering dient te worden aangebracht: in artikel 16, § 2, 2°, tussen de woorden «indien de echtgenoten gedurende ten minste zes maanden in België» en de woorden «hebben verbleven», het woord «samen» in te voegen.

cédure d'acquisition de la nationalité belge par une personne majeure à la suite d'une déclaration de nationalité (article 12*bis*).

L'intervenant souligne qu'à l'occasion de la déclaration devant l'officier de l'état civil, aucune condition autre ne peut être posée que la production d'une copie de l'acte de naissance et le certificat de séjour en Belgique, d'où il ressort que l'intéressé remplit les conditions légales. Toute exigence supplémentaire visant à vérifier la volonté d'intégration est à proscrire et contraire à la loi.

Quant aux parquets, ils ne peuvent mettre en route la procédure d'opposition à l'attribution ou à l'acquisition de la nationalité belge que dans les cas prévus par la loi.

Les circulaires du ministre de la Justice comme celles des procureurs généraux près les cours d'appel attirent l'attention des officiers de l'état civil et des parquets sur leurs obligations en la matière.

Le représentant du ministre déclare également que ni le Ministère de la Justice, ni le cabinet ministériel n'ont connaissance de plaintes individuelles sur une méconnaissance des dispositions légales. Le *Vlaams Centrum voor de integratie van migranten* n'a pas encore fourni de précisions en la matière.

A l'occasion de l'adoption du présent projet de loi, une nouvelle circulaire sera en tout cas diffusée, qui comportera des directives strictes quant à l'application des dispositions du Code de la nationalité belge.

III. DISCUSSION DES ARTICLES

Articles 1er à 3

Ces articles sont adoptés sans discussion, par 11 voix et 3 abstentions.

Article 4

Le représentant du ministre souligne que la correction suivante doit être apportée au texte néerlandais du projet transmis par la Chambre des représentants: à l'article 16, § 2, 2°, le mot *samen* doit être inséré entre les mots *indien de echtgenoten gedurende ten minste zes maanden in België* et les mots *hebben verbleven*.

Een lid heeft aanmerkingen op de gebruikte terminologie. Deze is weliswaar overgenomen uit de nog van kracht zijnde bepalingen, maar toch niet geheel van zonde vrij te pleiten.

Hij heeft er begrip voor dat de bestaande termen niet werden herzien uit vrees de inmiddels tot stand gekomen interpretatie aan het wankelen te brengen, maar betreurt dat hieromtrent geen debat is gevoerd.

Spreker informeert bijvoorbeeld naar de draagwijdte van het nieuw voorgestelde artikel 16, § 2, 1°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Het lid vraagt zich af waarom de betrokkene nog het bewijs van het samenleven moet leveren, als hij reeds aangetoond heeft dat hij samen met zijn echtgenote gedurende ten minste drie jaar in België heeft verbleven.

Is het misschien de bedoeling dat de betrokkene het samenleven niet alleen bewijst aan de hand van een gezamenlijke inschrijving in het bevolkingsregister, maar ook op grond van andere stukken of gegevens? Dat zou betekenen dat de bewijsvoering geen louter formele aangelegenheid is die verloopt op grond van administratieve stukken.

Spreker wenst hierover nadere uitleg.

Hetzelfde lid verklaart dat het nieuwe artikel 16, § 2, 4°, eveneens interpretatieproblemen stelt.

Spreker wenst te vernemen of de termijn van drie jaar gedurende welke de echtgenoten samen in België moeten hebben verbleven, ook geldt voor het samenleven in het buitenland.

De vertegenwoordiger van de Minister bevestigt dat in het wetsontwerp de bestaande terminologie is overgenomen zodat niet van innovatie gewag kan worden gemaakt.

Met betrekking tot de vereiste dat de betrokkene gedurende ten minste drie jaar met zijn echtgenote in België heeft verbleven, bevestigt spreker dat het bewijs hiervan zal worden geleverd aan de hand van de inschrijving in het bevolkingsregister.

Wat het samenleven betreft, zal in het kader van het onderzoek dat de homologatie van de nationaliteitsverklaring door de rechtbank van eerste aanleg voorafgaat, worden nagegaan of deze voorwaarde vervuld is. Het is niet uitgesloten dat de betrokkene wel aan de voorwaarde inzake verblijf voldoet, maar geen samenwonen kan bewijzen. Het is dan ook niet uitgesloten dat men zijn toevlucht neemt tot allerlei kunstgrepen om dit bewijs te leveren. Spreker is echter de mening toegedaan dat dit slechts uitzonderlijk het geval zal zijn.

Un membre formule quelques observations au sujet de la terminologie employée. S'il est vrai que celle-ci a été empruntée aux dispositions encore en vigueur, elle n'en est pas pour autant exempte de tout péché.

Il comprend que l'on n'ait pas voulu revoir la terminologie existante, par crainte d'ébranler l'interprétation à laquelle elle a donné lieu, mais il regrette qu'aucun débat n'ait eu lieu en la matière.

L'intervenant aimerait par exemple connaître la portée de l'article 16, § 2, 1°, proposé du Code de la nationalité belge.

Il se demande pourquoi l'intéressé doit encore prouver la vie commune s'il a déjà démontré qu'il a, pendant au moins trois ans, résidé avec son épouse en Belgique.

Souhaite-t-on peut-être que l'intéressé prouve la vie commune non seulement sur la base d'une inscription commune au registre de la population, mais également sur la base d'autres pièces ou éléments? Cela signifierait que l'administration de la preuve n'est plus une procédure purement formelle se déroulant sur la base de pièces administratives.

L'intervenant aimerait quelques explications à ce sujet.

Il déclare ensuite que le nouvel article 16, § 2, 4°, pose également des problèmes d'interprétation.

Il aimerait savoir si le délai de trois ans au cours duquel les époux doivent avoir résidé ensemble en Belgique s'applique également à la vie commune en pays étranger.

Le représentant du ministre confirme que le projet de loi reprend la terminologie existante, si bien que l'on ne peut parler d'innovation.

En ce qui concerne la condition selon laquelle l'intéressé doit avoir résidé en Belgique avec son épouse pendant au moins trois ans, l'intervenant confirme que la preuve en sera apportée à l'aide de l'inscription au registre de la population.

Pour ce qui est de la vie commune, le respect de cette condition sera vérifié dans le cadre de l'enquête qui précède l'homologation de la déclaration de nationalité par le tribunal de première instance. Il n'est pas exclu que l'intéressé remplisse la condition de résidence mais ne puisse prouver la vie commune. Il n'est donc pas impossible qu'il recoure à toutes sortes d'artifices pour apporter cette preuve. L'intervenant pense toutefois que cela ne se fera que dans des cas exceptionnels.

Met betrekking tot de gelijkstelling van het samenleven in het buitenland met het samenleven in België, verklaart hij dat deze slechts mogelijk is voor zover voldaan is aan de minimumduur van drie jaar.

Een lid herhaalt zijn opmerking dat de gebruikte terminologie verwarringscheppend is. Hij verwijst naar de passus luidens welke «de echtgenoten gedurende ten minste drie jaar in België samen hebben verbleven en zolang zij in België samenleven».

Wat is de betekenis van de uitdrukking «zolang zij in België samenleven»?

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat de rechtbank van eerste aanleg de nationaliteitsverklaring slechts zal homologeren indien blijkt dat de echtgenoten samenl^{en}.

Een ander lid sluit zich hierbij aan en verklaart dat de betrokken zinsnede als volgt moet worden gelezen: «voor zover zij in België samenleven». De echtgenoten moeten dus samenleven op het ogenblik dat de nationaliteitsverklaring wordt afgelegd. In geval van scheiding wordt de homologatie niet verleend.

De vertegenwoordiger van de Minister stipt aan dat er problemen kunnen rijzen indien een van de echtgenoten tijdens de procedure overlijdt.

Een lid is van oordeel dat het overlijden van de echtgenoot voor de vreemdeling geen beletsel mag vormen om de Belgische nationaliteit te verkrijgen indien hij de nationaliteitsverklaring vóór het overlijden van de echtgenoot heeft afgelegd en er op het ogenblik van het overlijden voldaan was aan de voorwaarde van het samenleven. Zijns inziens dient er een duidelijk onderscheid te worden gemaakt naargelang de relatie of het samenleven door de echtgenoten zelf wordt beëindigd dan wel wordt afgebroken door het overlijden van een partner.

De Commissie sluit zich unaniem bij deze zienswijze aan.

Op verzoek van een lid wordt bevestigd dat noch in geval van feitelijke scheiding, noch in geval van scheiding van tafel en bed of echtscheiding, aan de voorwaarde van samenleving is voldaan.

Een lid verklaart dat hij kan instemmen met het nieuwe artikel 16, § 2, hoewel hij toch zijn bedenkingen heeft bij de redactie van dit artikel.

Voorts wenst hij te weten waarin artikel 16, § 2, 1°, en artikel 16, § 2, 2°, van elkaar verschillen. Is artikel 16, § 2, 2°, niet van die aard dat het artikel 16, § 2, 1°, overlapt en dus overbodig maakt?

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat er wel degelijk een onderscheid bestaat.

En ce qui concerne l'assimilation de la vie commune en pays étranger à la vie commune en Belgique, il déclare que celle-ci ne pourra avoir lieu que pour autant que la condition de la durée minimale de trois ans ait été remplie.

Un membre répète que la terminologie employée est ambiguë. Il renvoie au passage précisant «si les époux ont résidé ensemble en Belgique pendant au moins trois ans et tant que dure la vie commune en Belgique».

Quel est le sens de l'expression «tant que dure la vie commune en Belgique»?

Le représentant du ministre répond que le tribunal de première instance n'homologuera la déclaration de nationalité que s'il s'avère que les époux vivent ensemble.

Un autre membre s'associe à ce qui vient d'être dit et déclare que le membre de phrase en question doit être lu comme suit: «pour autant qu'ils mènent une vie commune en Belgique». Les époux doivent donc vivre ensemble au moment de la déclaration de nationalité. En cas de séparation, l'homologation ne sera pas accordée.

Le représentant du ministre souligne que des problèmes peuvent se poser si l'un des conjoints décède en cours de procédure.

Un membre estime que le décès du conjoint ne peut empêcher l'étranger d'acquérir la nationalité belge si la déclaration de nationalité a été faite avant le décès du conjoint et que la condition relative à la vie commune fût remplie au moment de celui-ci. Selon lui, il faut faire clairement la distinction selon que la relation ou la vie commune prend fin du fait des conjoints eux-mêmes ou par suite du décès d'un des partenaires.

La commission se rallie unanimement à cette analyse.

A la demande d'un membre, on confirme que la condition relative à la vie commune n'est remplie ni en cas de séparation de fait, ni en cas de séparation de corps ou de divorce.

Un membre déclare pouvoir marquer son accord sur le nouvel article 16, § 2, bien qu'il fasse malgré tout des réserves à l'égard de la rédaction de cet article.

D'autre part, il aimerait savoir en quoi l'article 16, § 2, 1°, et l'article 16, § 2, 2°, diffèrent l'un de l'autre. L'article 16, § 2, 2°, ne recouvre-t-il pas l'article 16, § 2, 1°, rendant ainsi celui-ci superflu?

Le représentant du ministre répond qu'il y a bel et bien une différence.

Artikel 16, § 2, 1°, brengt de termijn van samenleven in België op drie jaar wanneer de vreemde echtgenoot op het ogenblik van de verklaring niet, sedert ten minste drie jaar, werd gemachtigd of toegelaten tot een verblijf van meer dan drie maanden of om zich te vestigen in het Rijk.

Artikel 16, § 2, 2°, betreft de vreemde echtgenoot die reeds gedurende ten minste drie jaar regelmatig in België verblijft. De voorwaarde dat hij samen met zijn echtgenote gedurende ten minste zes maanden in België moet verblijven, blijft behouden.

Een voorbeeld zal dit verduidelijken.

— Artikel 16, § 2, 1°:

Een vreemdeling die kort na zijn aankomst in België met een Belgische huwt, kan de Belgische nationaliteit slechts verkrijgen indien de echtgenoten gedurende ten minste drie jaar in België samen hebben verbleven.

— Artikel 16, § 2, 2°:

Een vreemdeling die een machtiging tot verblijf heeft ontvangen om in België zijn universitaire studies te volgen en na drie jaar een Belgische huwt, kan de Belgische nationaliteit verkrijgen indien de echtgenoten gedurende ten minste zes maanden samen in België hebben verbleven.

Spreker verklaart dat het onderscheid een rol speelt bij de gelijkstelling van het samenleven in het buitenland met het samenleven in België.

Een vreemdeling die in het buitenland met een Belgische is gehuwd, kan slechts de Belgische nationaliteit verkrijgen als hij gedurende ten minste drie jaar met zijn Belgische echtgenote heeft samengeleefd. Hier geldt de termijn van drie jaar omdat de vreemde echtgenoot niet gemachtigd of toegelaten was tot een verblijf van meer dan drie maanden of om zich te vestigen in het Rijk.

Een lid heeft enige reserves met betrekking tot het bewijs van het samenleven in het buitenland. Welke controle kan hierop worden uitgeoefend?

Een volgend lid verwijst naar artikel 16, § 2, 4°, luidens hetwelk de belanghebbende het bewijs moet leveren dat er tussen hem en België een werkelijke band is ontstaan.

De vertegenwoordiger van de Minister wijst erop dat artikel 16, § 2, 4°, de exacte kopie is van de thans nog van kracht zijnde tekst.

Ingeval de echtgenoten in het buitenland samenleven, verloopt de procedure voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit als volgt: de vreemde echtgenoot legt de verklaring van nationaliteitskeuze af op de Belgische ambassade of het Belgisch consulaat,

L'article 16, § 2, 1°, porte à trois ans la durée de vie commune en Belgique lorsqu'au moment de la déclaration, le conjoint étranger n'a pas été, pendant trois ans au moins, autorisé ou admis à séjourner plus de trois mois ou à s'établir dans le Royaume.

L'article 16, § 2, 2°, concerne le conjoint étranger qui réside déjà régulièrement en Belgique depuis au moins trois ans. La condition selon laquelle il doit résider en Belgique avec son conjoint depuis au moins six mois est maintenue.

Un exemple permettra de clarifier les choses.

— Article 16, § 2, 1°:

Un étranger qui, peu après son arrivée en Belgique, épouse une Belge ne peut obtenir la nationalité belge que si les conjoints ont résidé ensemble en Belgique pendant au moins trois ans.

— Article 16, § 2, 2°:

Un étranger qui a reçu une autorisation de séjour pour poursuivre des études universitaires en Belgique et qui épouse une Belge après trois ans peut obtenir la nationalité belge si les conjoints ont résidé ensemble en Belgique pendant au moins six mois.

L'intervenant explique que la distinction joue un rôle pour l'assimilation de la vie commune en pays étranger à la vie commune en Belgique.

Un étranger qui s'est marié avec une Belge à l'étranger ne peut obtenir la nationalité belge que s'il a vécu avec la conjointe belge pendant au moins trois ans. Le délai de trois ans s'applique en l'occurrence parce que le conjoint étranger n'était pas autorisé ou admis à un séjour de plus de trois mois ou à s'établir dans le Royaume.

Un membre émet des réserves au sujet de la preuve de la vie commune à l'étranger. Quel contrôle peut-on exercer à cet égard?

Un autre membre se réfère à l'article 16, § 2, 4°, en vertu duquel l'intéressé doit faire la preuve qu'il existe des attaches véritables entre lui et la Belgique.

Le représentant du ministre souligne que l'article 16, § 2, 4°, reproduit exactement le texte encore en vigueur actuellement.

Si les conjoints vivent ensemble à l'étranger, la procédure d'obtention de la nationalité belge se déroule comme suit: le conjoint étranger fait la déclaration de nationalité à l'ambassade ou au consulat belge, où l'on constitue un dossier et où l'on demande à l'inté-

waar men een dossier aanlegt en de belanghebbende vraagt het bewijs te leveren van zijn werkelijke band met België. Het spreekt vanzelf dat de overgelegde bewijzen steeds in België kunnen worden nage- trokken.

Op verzoek van een lid bevestigt de vertegenwoor- diger van de Minister dat de vreemdeling een werke- lijke band met België heeft vanaf het ogenblik dat hij met een persoon van de Belgische nationaliteit samenleeft, ongeacht of dit in het raam van een huwe- lijk gebeurt of niet.

Tenslotte beaamt hij de opmerking dat de redactie van dit artikel niet in duidelijkheid uitblinkt. Dat is enerzijds te wijten aan het feit dat men de bestaande terminologie heeft overgenomen die op haar beurt voor kritiek vatbaar is en anderzijds aan het opzet om de interpretatiemarge zo klein mogelijk te houden ten einde misbruiken te voorkomen.

Artikel 4 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikelen 5 tot en met 13

Deze artikelen geven geen aanleiding tot bespre- king en worden aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 14

Dit artikel wordt zonder bespreking aangenomen met 11 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 15

Een lid wenst te vernemen waarom er in de §§ 4 en 5 van artikel 26 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit een onderscheid wordt gemaakt tussen verzoeken om grote of gewone naturalisatie naarge- lang ze vóór de inwerkingtreding van het Wetboek van de Belgische nationaliteit zijn ingediend, te weten 1 januari 1985, dan wel vóór de inwerkingtreding van dit wet geworden ontwerp tot wijziging van het Wet- boek van de Belgische nationaliteit.

In de beide gevallen worden deze verzoeken immers geacht verzoeken om naturalisatie te betref- fen.

De vertegenwoordiger van de Minister verklaart dat deze paragrafen de rechtspositie regelen van verzoeken die nog hangende zijn.

Artikel 15 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 4 onthoudingen.

ressé de fournir la preuve de ses attaches véritables avec la Belgique. Il va de soi que les preuves produites peuvent toujours être contrôlées en Belgique.

A la demande d'un membre, le représentant du mi- nistre confirme que l'étranger a des attaches vérita- bles avec la Belgique dès l'instant où il vit avec une personne de nationalité belge, que ce soit ou non dans le cadre d'un mariage.

Enfin, il admet, ainsi qu'on l'a fait remarquer, que la rédaction de cet article ne brille pas par sa clarté. Cela est dû, d'une part, au fait que l'on a pris la ter- minologie existante, qui est elle-même critiquable, et, d'autre part, à la volonté de réduire autant que possi- ble la marge d'interprétation afin d'éviter les abus.

L'article 4 est adopté par 11 voix et 3 abstentions.

Articles 5 à 13

Ces articles ne donnent lieu à aucune discussion et sont adoptés par 11 voix et 3 abstentions.

Article 14

Cet article est adopté sans discussion, par 11 voix et 4 abstentions.

Article 15

Un membre aimerait savoir pourquoi les §§ 4 et 5 de l'article 26 du Code de la nationalité belge font une distinction entre les demandes de grande naturalisa- tion ou de naturalisation ordinaire selon qu'elles ont été introduites avant l'entrée en vigueur du Code de la nationalité belge, c'est-à-dire le 1er janvier 1985, ou bien avant l'entrée en vigueur de la loi en projet modi- fiant le Code de la nationalité belge.

Dans les deux cas, en effet, ces demandes sont cen- sées concerner des demandes de naturalisation.

Le représentant du ministre explique que ces para- graphes règlent le statut juridique des demandes encore en suspens.

L'article 15 est adopté par 11 voix et 4 abstentions.

Artikel 16

Bij de algemene bespreking werd reeds nader ingegaan op de draagwijdte van het voorgestelde artikel 27 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Dit artikel wordt aangenomen met 11 stemmen bij 4 onthoudingen.

*
* *

Het geheel van het ontwerp van wet wordt aangenomen met 11 stemmen bij 4 onthoudingen.

Bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden wordt vertrouwen geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van zijn verslag.

De Rapporteur,
Paul PATAER.

De Voorzitter,
Roger LALLEMAND.

TEKSTVERBETERING

 Art. 4

In de Nederlandse tekst van het voorgestelde artikel 16, § 2, 2°, vierde regel, tussen de woorden «België» en «hebben verbleven» het woord «samen» invoegen.

Article 16

Lors de la discussion générale, on a déjà examiné la portée de l'article 27 proposé du Code de la nationalité belge.

Cet article est adopté par 11 voix et 4 abstentions.

*
* *

L'ensemble du projet de loi a été adopté par 11 voix et 4 abstentions.

Confiance a été faite au rapporteur, à l'unanimité des 15 membres présents, pour la rédaction du présent rapport.

Le Rapporteur,
Paul PATAER.

Le Président,
Roger LALLEMAND.

CORRECTION DE TEXTE

 Art. 4

Dans le texte néerlandais de l'article 16, § 2, 2°, quatrième ligne, tel qu'il est proposé, insérer le mot «samen» entre les mots «in België» et «hebben verbleven».